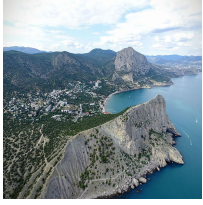
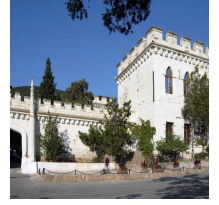
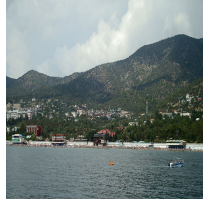
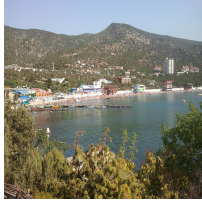
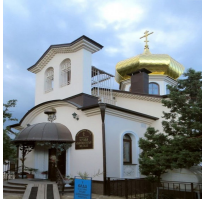

В. Я. Цимбалюк

НОВИЙ СВІТ

НОВИЙ СВІТ – селище міського типу Судацької міської ради Автономної Республіки Крим. Знаходиться у своєрід. амфітеатрі на пд. макросхилі сх. частини Головного пасма Кримських гір, на Південному березі Криму (на узбережжі Чорного моря), pobl. мису Капчик (розділяє на Голубу бухту на Зх. і Синю бухту на Сх.), Морського та Судац. лісництв Судац. ліс. господарства, за 112 км від Сімферополя, 7 км від Судака та 62 км від залізнич. ст. Феодосія. Від мису Плоский (у напрямі Судака) до мису Алчак розкинулася Зелена бухта. Охороняють ботан. заказник заг.-держ. значення Новий світ, прибережно-аквал. комплекси pobl. гірського масиву Караул-Оба та між Н. С. і Судаком. Пл. с-ща 0,786 км². За переписом насел. 2001, проживали 1056 осіб (складає 83,3 % до 1989); станом на 1 січня 2014 – 1117 осіб; переважно росіяни й українці. Досліджено поселення доби бронзи і раннього заліз. віку. Вперше згадується 1864 у «Списке населенных мест Российской империи» як село Феодос. пов. Таврій. губ. До 1860-х рр. цю місцевість називали Парадиз (Рай). 1878 тут придбав маєток князь Л. Голицин, який створив дослідно-виробне госп-во (нині «Новий Світ» Завод шампанських вин). 1912 до приїзду імператора Миколи II вздовж берег. лінії прорубано гірську стежку Голицина (5470 м). Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася. 1920–54 – у складі РФ, відтоді – України; 1921–45 – Крим. АРСР, 1945–91 – Крим. обл., 1991–98 – Респ. Крим, від 1998 – АР Крим; 1921–62 та 1979–91 – Судац., 1962–65 – Алуштин. р-нів; 1965–79 – Феодос., від 1991 – Судац. міськрад. Від поч. листо-пада 1941 до серед. квітня 1944 – під нім. окупацією. Від 1978 – смт. 1979 мешкали 730 осіб. У березні 2014 у складі АР Крим анексовано РФ. У Н. С. – заг.-осв. школа, дитсадок; клуб, б-ка; фельдшер.-акушер. пункт; пансіонат «Новий Світ», санаторій-профілакторій «Політ», база відпочинку «Новий Світ». Збереглися залишки боспор. фортеці та середньовіч. печер. монастирів; 2 палаци князя Л. Голицина – т. зв. Башти (дім для гостей, 1879) і Великий будинок (1880; у 1978 засн. музей). 2012 освячено церкву святителя Луки.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Новий світ / В. Я. Цимбалюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-73135>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).